

THE WETSUITMAN

HET KWARTIER

* INFO OVER DE VOORSTELLING

HET VERHAAL

3 acteurs, 28 personages, 1 waargebeurd verhaal.

In 2015 vindt een man een duikerspak tussen de rotsen in Noorwegen.

Er steken botten uit de zwemvliezen. De politie komt erbij, afdeling vermiste personen.

Niemand kan uitvissen wie het lijk is. Tot de politie telefoon krijgt van collega's uit Nederland.

Ook zij vonden een skelet in een wetsuit.

HET KWARTIER

Het Kwartier is een 'ensemblage': geen vast gezelschap maar een assemblage van mensen met wie we een langdurige band opbouwen.

Een sterke inhoudelijke basis, onderzoek, tekst en dramaturgie staan centraal.

Dat willen we tonen in jeugd- en volwassenenvoorstellingen én in teksten van allerlei aard.

We willen verrassende en relevante voorstellingen maken waarin de inhoud zich uit in tekst én vorm.

We willen proza, poëzie, columns of theater schrijven,
getypeerd door een 'nadenkende lichtheid'.

CREDITS

SPEL Yinka Kuitenbrouwer, Robbert Vervloet en Maxime Waladi TEKST EN REGIE Freek Mariën

KOSTUUM EN DECOR Lotte Boonstra ism Timme Afschrift MUZIEK Jan-Sebastiaan Degeyter

COACHING Carl von Winckelmann DRAMATURGIE Ruth Mariën

LICHTONTWERP Timme Afschrift TECHNIEK Arne Claes

PRODUCTIELEIDING Celine Vanhoutte PRODUCTIE Het Kwartier ism Villanella COPRODUCTIE CC Mechelen

Met de steun van de Vlaamse Overheid, het Vlaams Fonds voor de Letteren, De Warande

In samenwerking met ARSENAALLAZARUS, 30CC/Cas-Co, CollaGEproducties

Met dank aan Yuri Van der Hoeven (foto's), Fien Leysen, Kopvol (lesmap), Pascal Poissonnier,
Greet Pluymers, Mechelen Talentfabriek.

→ VOOR DE VOORSTELLING

Veel mag je nog niet prijsgeven over de voorstelling. Vertel hen enkel de korte inhoud.

Om de leerlingen warm te maken voor de voorstelling kan je hen een black story uit het spel 'Black Stories' voorleggen.

WAT IS 'BLACK STORIES'?

Het is een mysterieus raadselspel. Het principe is heel simpel. De begeleider leest de situatie op de voorkant van de kaart hardop voor. Op de achterzijde staat de oplossing, deze houdt de begeleider natuurlijk voor zichzelf. De groep stelt vragen en de begeleider beantwoordt enkel met 'ja' of 'nee'. Blijkt de groep het te moeilijk te vinden? Geef dan als begeleider een tip. De spelers gaan zo proberen te achterhalen wat de oorzaak kan zijn van het mysterieuze, enge of spannende raadsel op de kaart. Op p. 16 vind je enkele raadsels. (© Black Stories)

NA DE VOORSTELLING

Onmiddellijk na de voorstelling willen we graag van de leerlingen weten wat ze ervan vonden. Via de QR-code of de link worden ze geleid naar een online bevraging. De leerlingen kunnen dit invullen via een smartphone, een tablet of een computer.

<https://goo.gl/forms/nnMspYxxxx04fYz22>

Na de voorstelling is het tijd om aan de slag te gaan met de meningen en indrukken van de leerlingen. Hier vind je tal van lesideeën, gaande van een goed gesprek of een leuke schrijfpdracht tot een lees oefening of een creatieve opdracht. De verwerking hoeft niet onmiddellijk te gebeuren of na één les klaar te zijn. In deze lesmap voorzien we voldoende materiaal om meerdere lessen in te vullen. Aan jou de keuze!

* LESIDEËËN

KLASGESPREK	p. 5
EN WAT VOND JE ERVAN?	p. 5
MEER MYSTERIE	
→ GROEPSOPDRACHT + ICT	p. 6
→ BEGRIJPEND LEZEN + ICT	p. 6
CREATIEF SCHRIJVEN	
→ EEN DAG UIT HET LEVEN VAN	p. 8
→ VERVOLGVERHAAL	p. 8
→ BLACK STORIES	p. 8
→ ZO STEL IK ME DAT VOOR	p. 9
→ WANNEER BEN IK ECHT? VOOR WIE WIL JE ECHT ZIJN?	p. 9
EXPRESSIE	
→ EMOTIES	p. 10
→ OVERACTING	p. 10
KLANKDECOR EN SOUNDSCAPE	p. 11
WIE BEN IK?	p. 13
IK DENK DAT IK DAAR HET VOLGENDE ZOU OVER DENKEN ...	p. 14
BEYOND 'HET TOERISTISCHE PLAATJE'-FILM	p. 15
VLUCHTING ZIJN (VOOR EVEN)	p. 15
RAADSELS 'BLACK STORIES'	p. 16

* KLASGESPREK

Een voorstelling zorgt voor heel wat indrukken en meningen. Laat de leerlingen ventileren. Zo kunnen ze enerzijds verwoorden waarom ze iets vonden en anderzijds luisteren ze naar de argumenten van andere leerlingen. Zorg voor een leuke en veilige sfeer, waarbij iedereen zijn mening mag verwoorden. Er is dan geen goed of slecht antwoord.

- Verwoord in één woord wat je vond van de voorstelling en waarom.
- Welk gevoel kreeg je bij het zien van de voorstelling?
- Welk moment sprak het meeste aan of zal je altijd bij blijven?
- Welk moment vond je minder goed en waarom?
- Wat vond je van het verhaal?
- Wat was er te zien en te horen op het toneel? Waarom waren die dingen er? Vond je het een meerwaarde?
- Hoe speelden de acteurs? Welke personages waren er? Hoe evolueerden de personages? Op welke manier werden ze weergegeven?
- Welke dingen moest je er zelf bij denken? Was dat evident of niet?

Tijdens het klasgesprek kan je ook wat dieper ingaan op de inhoud van het stuk. Ze denken na over het onderwerp en zoeken naar een gepast antwoord op de vragen. De leerlingen gooien hun mening in de groep, de leerkracht luistert en regelt het 'antwoordenverkeer'. Op die manier oefen je enkele vaardigheden zoals 'argumenteren', 'een eigen mening vormen', 'luisteren naar elkaar', enz.

→ EN WAT VOND JE ER VAN?

Je bent een journalist en je mag morgen een artikel publiceren waarin jij vertelt wat je van het toneelstuk vond. Dat is een recensie.

Het is een bespreking, waar zowel de goede elementen als mindere punten worden gemeld.

Zo'n mening heeft niet de bedoeling om te kwetsen of om te shockeren, maar wel om eerlijk te zeggen wat iemand er van vond. Mensen lezen graag zulke artikels, want zo weten ze of iets de moeite waard is om te bekijken. Let wel op, een recensie is en blijft een mening!

Bij een recensie vind je (meestal) drie onderdelen (IMS-structuur):

- Een korte voorstelling (korte inhoud) = inleiding
- De goede en mindere punten (mèt argumentatie) = midden
- De conclusie (met een leuke slotzin) = slot

Leuke recensies geschreven of gekregen? Je mag ons dit altijd laten weten via info@hetkwartier.be

x MEER MYSTERIE

Op 3 juni 1995 wordt een jonge vrouw dood gevonden in een hotel in Oslo, in zeer verdachte omstandigheden. Vandaag is het onderzoek heropend, en de sporen wijzen naar ons land. Waarom gaf het slachtoffer een valse Belgische identiteit op? Waarom belde ze vanuit het hotel twee keer naar ons land? Waarom hield ze het pistool vast, maar zijn er geen vingerafdrukken? En waarom was haar toiletgerief verdwenen, maar stond er wel een flesje mannenparfum? De krant 'Het Nieuwsblad' heeft een hele website gewijd aan dit onderzoek. Momenteel is er nog steeds geen doorbraak. http://nieuwsblad.be/extra/static/2017/longread/201710_oslo_plaza_mystery/readme.html

Dit verhaal kent een sterke link met het toneelstuk. Ooit was 'The Wetsuitman' ook een mysterie. Toen stond er het volgende in een krant: *"Afgelopen winter werden in Nederland en Noorwegen twee lichamen gevonden van mannen die identieke wetsuits droegen. De politie in beide landen lukte het niet hun identiteit te achterhalen."* (bron: NRC)

GROEPSOPDRACHT + ICT

In groepjes spitten de leerlingen de website uit. Ze nemen notities. Vervolgens leggen ze hun bevindingen samen en houden ze een overleg. Ten slotte kunnen de groepjes de mogelijke pistes voorstellen aan de klas. Er kan ook ruimte zijn voor een groepsgesprek/klasdiscussie.

BEGRIJPEND LEZEN + ICT

De leerlingen zoeken naar antwoorden op de website. Mogelijke vragen:

1. Waar of niet waar? Verbeter de stelling indien fout.

- De vrouw had op voorhand gereserveerd. Ze boekte drie nachten voor haar en een man.
- De pistoolgreep was logisch. Het is dus een mogelijkheid dat de vrouw zelf de trekker heeft overgehaald.
- De postcode van Verlaine is 4357.
- In de hotelkamer is er de mogelijkheid om een strijkijzer te gebruiken.
- Indien je meer info hebt over het onderzoek, dan bereik je de krant via nieuws@nieuwsblad.be.

Antwoorden:

- Niet waar, ze boekte maar voor twee nachten.
- Niet waar, de greep was omgekeerd.
- Waar.
- Waar.
- Niet waar, je kan de journalisten contacteren via zaakjennifer@nieuwsblad.be.

2. Ga op de website op zoek naar de antwoorden.

- Geef drie concrete details over het vuurwapen.
- Jennifer Fergate bestaat niet echt. De vrouw verzon de identiteit. Welke foutieve info ontdekten de speurders? Geef twee voorbeelden en weerleg.
- Wie of wat is René Lezard en wat heeft het te maken met de dood van Jennifer?
- Vervolledig de info:
 - Ruth Zobrist - gehuwd met ... - woonplaats ... - kamer 2807.
 - Mr. F. - ongehuwd - woonplaats ... - kamer ...
 - ... - niet meer gehuwd - kamer ...

- Wie van de drie is een mogelijke verdachte en waarom?
- Wat was opvallend aan de zwarte diplomatas en aan de batterij van het horloge? Waarom werd deze tas vermoedelijk gebruikt? Wat willen de journalisten nog weten over het horloge?

Antwoorden:

- Merk: Browning 9 mm, fabriek: in Herstal (België), jaar: 1990 of 1991, serienummer is met zuur weggeveegd.
- De leeftijd - 21 - min. 30 / Woonplaats - adres bestaat niet / Achternaam - ze gebruikte 2x een andere spelling Gebit - eerder afkomstig uit VS, NE, DU of ZW (en niet uit België)
- Het is een Duits modehuis. Dit merk vonden de speurders terug in de blazer van de vrouw.
- Vervolledig:
 - Ruth Zobrist - gehuwd met Werner - woonplaats Zwitserland - kamer 2807.
 - Mr. F. - ongehuwd - woonplaats België - kamer 2805
 - Reidar Hogstad - niet meer gehuwd - kamer 2806
- Wie van de drie is een mogelijke verdachte en waarom? Hij vertelde dat hij bij het uitchecken op zaterdagmorgen van een hotelmedewerker hoorde dat een vrouw dood was teruggevonden in het hotel. Toen ze vroegen hoe de staf van het hotel hem over een overlijden op de hoogte had gebracht voordat het had plaatsgevonden, antwoordde Mr F: "Ik weet daar niets over. Ik weet alleen dat ze me het vroegen. Dat is alles dat ik weet."

→ CREATIEF SCHRIJVEN

Wanneer de leerlingen in de pen kruipen, dan kunnen ze het volgende stappenplan hanteren:

1. Brainstorm: ze schrijven allerlei mogelijke ideeën op. Alles wat zou kunnen gebeuren met het personage wordt genoteerd. (Tip: gebruik 'wie-wat-waarom-wanneer-hoe'-vraag en zoek voor elke categorie zoveel mogelijk antwoorden.)
2. Selecteren: de leerlingen moeten nu bepalen welk idee of element ze verder zullen uitwerken. Ze duiden die zaken aan.
3. Ordenen en schrijven.
4. Nalezen, controleren en een definitieve/nette versie maken.

Op de volgende pagina's vind je enkele creatieve schrijfopdrachten die gelinkt zijn aan het toneelstuk.

In 'The Wetsuitman' passeren heel wat personages. Enkele voorbeelden:

de lijkschouwer - de strandredder - de security-expert
 de douanebeambte - de wetenschapper
 de persverantwoordelijke - de hulpverlener - de architect
 de duiker - de winkelverantwoordelijke

EEN DAG UIT HET LEVEN VAN ...

Kies een personage (p. 7) en bepaal hoe een werkdag eruit ziet. Je mag dingen verzinnen, want niet alle info krijg je via het toneelstuk. Het hoeft ook niet altijd au sérieux te zijn, wat absurditeit maakt het leuk.

De leerlingen zorgen voor een logische opbouw (chronologisch tekstverband) en maken in hun tekst gebruik van verbindingswoorden/signaalwoorden (bv.: eerst – dan – vervolgens – tenslotte).

VERVOLGVERHAAL

Deze techniek zorgt gegarandeerd voor absurde verhalen!

- Iedereen neem een cursusblad.
- De leerlingen kiezen een personage (p. 7).
- Deze zin schrijven ze bovenaan. De zin begint met 'Er was eens ...' Ze vervolledigen hun zin en vermelden hun gekozen personage.
- Nadien plooien ze het blad een klein stukje om (naar binnen). Zo zie je niet meer welke zin er geschreven staat.
- Ze geven hun blad door aan een andere leerling.
- Nu schrijven ze telkens een nieuwe zin, verdergaand op hun eerste zin (ook al is het hun oorspronkelijk blad niet meer). De leerkracht geeft wel aan met welk woord de zin begint. Op die manier zal het uiteindelijk een absurd verhaal worden en niet enkel lossen zinnen. Hier een mogelijke volgorde:
 - > Er was eens ...
 - > Toen ...
 - > Vervolgens ...
 - > Onee!, er ...
 - > Plots ...
 - > Maar gelukkig ... (laatste zin)
- Eenmaal klaar rollen ze blad open en lezen ze het absurde verhaal.

Tip! Daag de leerlingen uit om absurd te denken. Hoe gekker, hoe liever. Enkel bij de eerste zin heeft het personage een naam. In de andere zinnen gebruiken ze telkens 'hij/zij' of 'hem/haar'. Spreek in het begin af welk geslacht het wordt.

BLACK STORIES

Voor het stuk hebben de leerlingen kennism gemaakt met 'Black Stories'. Nu is het tijd om er zelf een te verzinnen.

- Laat de leerlingen groepjes vormen.
- De leerlingen kiezen een alledaags voorwerp en een personage. (Voorzie eventueel een lijst met voorwerpen en personages. Zie ook p. 7. Laat het lot bepalen welke ze krijgen.)
- Ze denken nu na hoe het personage gestorven is en wat de link met het voorwerp is.
- Vervolgens bepalen ze de beginsituatie van het raadsel. Wat mag al bekend zijn en wat geven ze niet prijs?

ZO STEL IK ME DAT VOOR

Het is opvallend dat de tekst van 'The Wetsuitman' veel korte zinnen bevat. Bij de voorstelling van een nieuw personage wordt een opsomming gegeven. Het klinkt bijna ritmisch.

*ik ben inspecteur westerman
vijftig
maar nog fit
een vrouw
twee kinderen
een het huis uit
de ander nog thuis zonen
antropologie
en criminologie
in de sporen van
zo stel ik mij dat voor*

- De leerlingen kiezen een personage (p. 7).
- Ze denken na over de kenmerken van dit personage. Ze verzinnen nieuwe details.
- De beginzin en de eindzin ligt vast:
 - > Ik ben ...
 - > Zo stel ik mij dat voor
- De overige informatie proberen ze in acht zinnen te stoppen.
- Belangrijke voorwaarden:
 - > Het zijn korte zinnen.
 - > Soms gebruiken ze maar een woord om de info te delen.
 - > Wanneer ze het geheel lezen, moet er een zeker ritme (kadans) in de tekst zitten.

WANNEER BEN IK ECHT? VOOR WIE WIL JE ECHT ZIJN?

De leerlingen denken na over 'echt zijn'. Ze schrijven een '11' over dit onderwerp. Een 11 is een gedicht van 11 woorden en verdeeld over 5 regels. De eerste regel heeft 1 woord, de tweede regel heeft 2 woorden enz. De vijfde regel heeft weer 1 woord en bevat meestal een samenvatting van het geheel.

*Eindeloos
Eeuwig getwijfel
Een onzeker bestaan
Zet het masker af
Gevlucht*

*Vals
Niet opvallen
De beste acteur
Wie is hij eigenlijk
Echt?*

Tip! Je kan de leerlingen beperkingen opleggen. Beperkingen binnen creatieve opdrachten zorgen ervoor dat leerlingen uitgedaagd worden om verder te denken dan het 'voor de hand liggende'. Je kan bijvoorbeeld het eerste of het laatste woord vastleggen. Bedoeling van deze opdracht is dat de leerlingen eerst grondig reflecteren over de bovenstaande vragen. Het '11'je is slecht een middel om na te denken. Er kan gestart worden met een groeps gesprek over 'echt zijn', 'vooroordelen'. De leerlingen zouden iemand kunnen benoemen wie volgens hen 'echt is' en trachten te verwoorden waarom ze die persoon 'echt' vinden of wie ze eerder als 'niet echt' zouden beschouwen.

x EXPRESSIE

EMOTIES

Emoties zijn eigen aan een toneelstuk. Ze bepalen de sfeer van het verhaal of de stijl van een personage. Gebruik de volgende werkwijze om met de leerlingen rond emoties te werken.

- De leerlingen staan in een kring. De leerkracht geeft de emoties aan en de leerlingen beelden ze uit (zowel qua mimiek als stem). Denk maar aan 'triest', 'blij', 'beschaamd', 'verliefd', 'bang', 'verlegen', enz.
- De leerlingen spelen een scène in de normale emotie. Wanneer de leerlingen de scène gespeeld hebben, vraag je hen de scène opnieuw te spelen maar in een andere emotie. Dit kan een tegengestelde emotie zijn of een emotie die lukraak wordt gekozen.
- Mogelijke scènes: het uitmaken met je lief, de geboorte van een kind, het horen van een inbreker in huis, het invullen van een test ...

Variatie! Je kan vragen aan de leerlingen om zich te verplaatsen in de emoties van een vluchteling. Kunnen de leerlingen enkele emoties benoemen die (wij denken dat) een vluchteling allemaal voelt? Waarom voelt de vluchteling zich triest, machteloos, hoopvol, blij, opgelucht ... ? (Bespreek met hen wel het feit dat wij dit bekijken vanuit onze (Westerse) bril en enkel een vermoeden uiten.)

OVERACTING

Overacting is overdreven spelen. De leerlingen gebruiken dan grote gebaren en teveel emoties. Hier komen ook heel wat stereotiepe ideeën aan te pas. In het begin van het toneelstuk worden de personages heel stereotiep weergegeven. Naarmate het stuk vordert worden de personage echter.

Als je vraagt om via overacting een oud vrouwtje te spelen, dan gaat gegarandeerd de hele klas met een kromme rug en ingebeelde wandelstok rondlopen. Daag de leerlingen uit om groot te spelen en goed te overdrijven om iets duidelijk te maken. Hierbij is zowel de houding als de mimiek belangrijk.

Door hen een beperking te geven, moeten ze wel groot spelen. Zo bereiden ze per twee een eenvoudige situatie voor:

- Per twee bepalen ze wat er zal gebeuren. Het mag niet te lang duren en de situatie moet snel duidelijk worden. Bijvoorbeeld: een man betaalt de bakker, maar de bakker heeft hem onvoldoende terugbetaald.
- Ze oefenen deze situatie zoals ze die gewoon zouden spelen.
- Nu kiezen ze een woord. Dit woord mag vanalles zijn. De enige voorwaarde is dat het niks met de situatie mag te maken hebben. 'Brood' zou dus geen goed woord zijn. 'Veranda' of 'strijkijzer' wel.
- Vanaf nu zeggen ze enkel dit woord. Ze spelen de situatie exact zoals ze het geoefend hebben, maar veranderen nu de tekst door dat ene woord. Op die manier krijg je 'Veranda veranda veranda? Ve...randa? Veranda, veranda!'

Tip! Wil je hen een extra voorbeeld geven? Toon hen een fragment uit de films van Charlie Chaplin of van Laurel en Hardy. In 'stomme' films moeten de acteurs wel overdreven spelen, want ze hebben geen tekst om hun spelen te ondersteunen.

Algemene tips bij expressie:

- Zorg voor voldoende veiligheid.
- Toon hen, door hen aan te moedigen via complimenten, dat elke bijdrage goed is.
- Soms zal iets grappigs zijn en soms heel gewoon. Dat is improvisatie. Zeg de leerlingen ook dat ze niks moeten forceren. Het komt of het komt niet.

Variatie! De leerlingen kiezen elk een personage uit het stuk en gaan dit personage uitvergrooten. Leg de nadruk op echt uitvergrooten: hoe meer de leerlingen overdrijven hoe beter. Hier zijn clichés (en dus stereotypering) wél op zijn plaats: hoe meer, hoe liever.

→ KLANKDECOR & SOUNDSCAPE

Tijdens het stuk wordt er ook muzikale ondersteuning voorzien. Enerzijds voorzien de acteurs geluidseffecten met hun stem, anderzijds is er soms achtergrondmuziek.

KLANKDECOR

Geluidseffecten zorgen dat de situatie nog visueler wordt. Je beeldt als het ware de plek uit.

<acteur in micro: bootst wind na>
ik ben een bejaarde architect
ik woon tegen de rand van het dorp
<acteur in micro: bootst stoomboot na>
aan de kust
een fjord
of zo stel ik mij dat voor
we zijn in noorwegen
het is ochtend
ik stel me voor dat het ochtend is
laag licht
mist
en ik laat mijn hond uit
<acteur in micro: bootst hond na>
ik heb een hond
een labrador
een terriër
dat weet ik niet
dat doet er niet toe
ik ben een bejaarde man met een hond en die hond laat ik uit aan de kust dat is zeker
ik laat die hond uit
en mijn hond blaft
<acteur in micro: bootst blaffende hond na>
er is geen leiband

De leerlingen beelden een plek uit. Ze doen dit enkel met hun stem.

Werkwijze:

- Alle leerlingen zitten neer met de ogen dicht.
- De leerkracht spreekt een locatie af en vraagt de leerlingen een klank te bedenken die hoorbaar is op die locatie. Let op: er mogen geen woorden aan te pas komen, enkel klanken.
- Op het teken van de leerkracht ontstaat de plaats.
- Kies een nieuwe plaats. Laat deze keer het decor groeien. Geef de leerlingen een nummer tussen 1 en 3. Begin met een paar klanken door de nummers 1 te laten starten. Laat dan geleidelijk de andere leerlingen (2 en 3) hun klank toevoegen.

Variatie!

- Je kan het hen ook moeilijker maken door in plaats van locaties 'sferen' te laten verklanken. Denk maar aan 'mysterieus', 'luguber', 'zwoel', 'koud' ...
- Je kan de leerlingen in kleinere groepjes indelen en elk groepje een andere locatie geven. Geef hen even wat voorbereidingstijd en daarna brengen ze hun klankdecor. Laat de luisteraars hun ogen dicht doen en achteraf raden wat de locatie was.
- Geef de leerlingen in verschillende groepjes een concrete opdracht. Verbind bijvoorbeeld deze opdracht aan het gegeven 'vluchtelingen'. Laat hen een klankdecor maken van een vluchtelingenkamp of van een overzetboot (met teveel vluchtelingen) of van een oorlogssituatie. Spoor hen aan om eerst opzoekwerk te doen zodat ze verder komen dat het 'voor de hand liggende' en de clichés.

SOUNDSCAPE

Maak je eigen lied of soundscape (naam voor een muzieknummer zonder een typische muziekstructuur) door gebruik te maken van de voorgeprogrammeerde loops op de computer. Met een tablet of een smartphone kan je al aan de slag.

Toon je graag een voorbeeld? 'Scanner' (zijn echte naam is Robin Rimbaud) is een Britse geluidskunstenaar die soundscapes en muzikale installaties maakt. 'Passage de Recherche' is een bekende soundscape.

Er bestaan heel wat gratis app's. Enkele suggesties:

- Mixpads
- Garageband
- LoopStation
- Loop ON-Looper
- Drum Pad

Tip! De leerlingen zullen de app snel onder de knie hebben. Laat hen even zoeken en uitproberen. Je hoeft niet voor iedereen een tablet of een smartphone te voorzien. Dit is een leuke groepsopdracht. Twee of drie leerlingen kunnen dan samen een soundscape maken.

X WIE BEN IK?

*ik ben de wetsdokter
en ook de lijkschouwer
ik ruik naar ether
en heb het moeilijk om relaties te starten
omdat vrouwen blijkbaar denken
daarnet zaten die handen nog in een lijk*

*ik ben mouaz
ik ben man
ik ben vluchteling
ik wil naar londen
en zit nu in calais*

*ik ben luc
geen vluchteling
ik ben geboren in calais
ik woon in calais
en ik zit goed in calais*

*ik ben hulpverlener
ik ben frans
ik ben jurist man
en vader
en ja
ik ben gekleurd*

Tijdens het toneelstuk komen de volgende onderwerpen rechtstreeks (via tekst en kledij) en onrechtstreeks aan bod:

- *Hoe zie ik de andere?* (We denken vaak volgens stereotiepen.)
- *Hoe wil ik dat de andere me ziet?* (We zijn vaak bezig met het beeld van een ander.)
- *Hoe ziet de andere me?* (Hoe willen we gezien worden, vaak ook stereotiep.)
- *Wie ben je echt?* (Zonder rekening te houden met een andere mening of een verwachting.)

Toon de leerlingen enkele afbeeldingen van mensen. Zorg voor variatie. Wat zijn de eerste veronderstellingen?

- Uit welk land is deze persoon afkomstig?
- Wat is zijn/haar beroep?
- Wat is zijn/haar leeftijd?
- Welke hobby's oefent deze persoon uit?
- Wat is de financiële situatie?
- Plak eens een naam op deze persoon.

Tip! Misleid de leerlingen. Voorzie foto's van personen van wie je de achtergrond kent. Confronteer hen nadien met de echte antwoorden. Vraag hen dan ook waarom ze de oorspronkelijke antwoorden gaven.

De leerlingen worden uitgedaagd om na te denken over de vragen:

- wie ben ik echt?
- wie wil ik zijn?
- hoe denk ik dat ik overkom bij anderen?
- hoe zou ik willen overkomen bij de anderen?
- wat doe ik en waarom doe ik de dingen die ik doe?

De leerlingen schrijven de antwoorden op een kladblaadje. Als alle antwoorden klaar zijn, worden ze gezamenlijk 'vernietigd'. Vertel dit vooraf, zodat ze heel eerlijk kunnen nadenken en de zaken eerlijk opschrijven.

Tip! Het is fijn indien het 'vernietigen' als een soort ritueel kan ingekleed worden. Misschien kunnen de leerlingen uitgedaagd worden om één van de antwoorden te vertellen op het moment dat ze het blad papier in de vuurkorf/schaal/prullenmand deponeren.

✘ IK DENK DAT IK DAAR HET VOLGENDE OVER ZOU DENKEN ...

De leerlingen 'bedenken' interviews met bekende mensen (historische figuren, culturele figuren, enz). In duo's bedenken ze de vragen en verzinnen ze de antwoorden. Ze antwoorden dus steeds vanuit de gedachte 'ik denk dat ik daar het volgende over zou denken'. Zo schrijven ze bijvoorbeeld een interview met Nelson Mandela, met president Trump, met de directeur van de school ...

Je kan het moeilijker maken door twee figuren die met elkaar verband houden te interviewen. In het geval van Nelson Mandela kan je een dubbelinterview doen met president De Klerk enz.

Je kan als leerkracht de leerlingen ook uitdagen om het interview achteraf te 'dramatiseren'. Dan 'spelen' ze het interview na. De leerlingen kiezen dan elk de rol die ze willen spelen (interviewer - historische figuur).

Tip! Je kan ervoor kiezen of dit een fantasieoefening is of een oefening in 'onderzoeken' is. In het eerste geval verzinnen de leerlingen volledig het interview (misschien kan dan gekozen worden voor een humoristische insteek?). In het tweede geval is het de bedoeling dat de leerlingen eerst het geïnterviewde personage onderzoeken, zodat ze 'met kennis van zake' het interview voorbereiden en uitschrijven.

Variant!

- Maak er een individuele oefening van. Het wordt dan een monoloog. De geïnterviewde antwoordt dan op ingebeeelde vragen of hij/zij geeft een korte persconferentie.
- Laat de leerlingen niet kiezen voor een bekend figuur, maar voor een vluchteling. De leerlingen zorgen ervoor dat je meer te weten komt over de achtergrond en het leven van de vluchteling via het interview. Of confronteer hen met een moeilijke situatie. Een blanke, oude vrouw is overvallen. Er zitten twee personen bij haar: een blanke en een gekleurde persoon. Hoe reageert iedereen? Wie zegt wat en vanuit welk standpunt? Je kan ook kiezen voor een interview met iemand met een migratieachtergrond die moeilijkheden heeft om een huis en of een job te vinden. Hij of zij merkt dat dames op straat hun handtas dichter op hun lichaam drukken als de persoon met een migratieachtergrond voorbij komt.

→ BEYOND 'HET TOERISTISCHE PLAATJE'-FILM

De leerlingen stellen hun eigen land (of gemeente of lievelingsplek) voor. Ze doen dit niet volgens de clichés, maar wel hoe ze dat land of die plek écht ervaren.

Toon eerst de twee filmpjes die Brazilië maakte om de kandidatuur voor het organiseren van de Olympische spelen kracht bij te zetten. Het is een filmpje gemaakt door een bekende, Braziliaanse regisseur, maar het is fictie. Het toont niet het ware Brazilië.

<https://www.youtube.com/watch?v=W1EesPbkaW4>

<https://www.youtube.com/watch?v=AGY7MpC7x-4>

Laat de leerlingen een kritische voorstelling maken van de plek die ze willen tonen. Ze maken dus eerst een analyse van de zaken die er fijn zijn/goed lopen en de zaken die voor verbetering vatbaar zijn.

Daarna gaan ze daarmee aan de slag:

- Ze maken een storyboard met daarin de verschillende scènes die ze zullen spelen/draaien.
- Ze kiezen of ze een voiceover gebruiken of er iemand in beeld de plek zal voorstellen.
- Ze filmen de voorstelling met een smartphone.

Tip! De leerlingen kunnen zelf de filmpjes via een smartphone bewerken en monteren (indien gewenst). Een simpele zoekopdracht in Google toont je de gratis apps.

Variatie!

- Deze werkvorm kan je ook gebruiken als een schrijfpdracht.
- De leerlingen kunnen dezelfde oefening doen vanuit de ogen van iemand anders.
 - > Hoe ervaren nieuwkomers ons land?
 - > Hoe ervaart een nieuwe, anderstalige klasgenoot onze school?
 - > Hoe ervaar ik mijn eigen geboortestad wanneer er plots oorlog uitbreekt en er bombardementen zijn?
 - > Hoe ervaar ik mijn eigen land wanneer ik voel dat het beter is om te vluchten?
 - > Hoe ervaar ik België wanneer het niet mijn geboorteland is, maar het wel een aantrekkelijk vluchtplan lijkt te zijn?

* VLUCHTELING ZIJN (VOOR EVEN)

Leerlingen kunnen voor even naar elders vluchten. Ze mogen hun eigen wereld construeren. Waar zouden ze graag naartoe vluchten? Waarom? Voor hoelang? Met wie? Hoe zouden ze zich voelen (bij vertrek en aankomst)? Hoe zouden ze vluchten? Hoe zou je de vlucht aanpakken? Naar welk land zou je vluchten en waarom? Hoe zorg je voor onderdak en eten?

Variatie! De leerlingen kunnen het uitschrijven of grafisch aan de slag gaan (bv. via een collage).

Tip! Indien je kiest voor een beeldende weergave dan kunnen de leerlingen via een expositie elkaars werk ontdekken.

→ RAADSELS 'BLACK STORIES'

Bijlage p. 3

